

Coraz droższe odpady – z czego to wynika?

Wzrost kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi stał się powszechnym zjawiskiem w całej Polsce i bezpośrednio wpłynął na budżety gmin i miast, w tym budżet naszej gminy. Wpływ na to miało szereg czynników, które były od gminy całkowicie niezależne.

Dlaczego zatem koszty odbioru śmieci tak drastycznie podrożały?

Składa się na to wiele przesłanek:

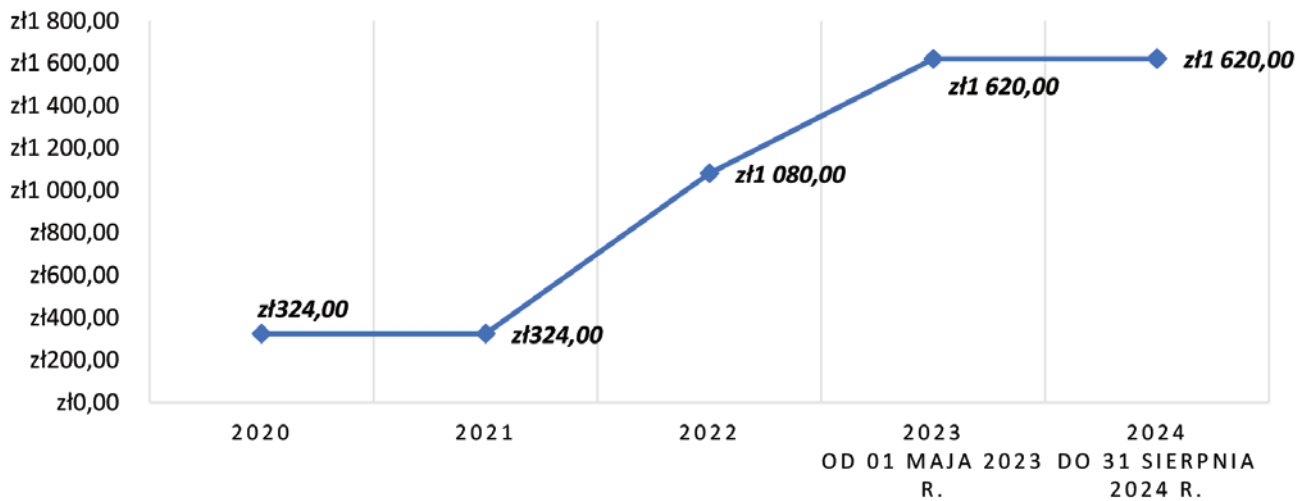
1. wzrost ilości odpadów wytworzonych u „źródła” – tj. u mieszkańców;
2. wzrost kosztów odbioru śmieci w naszych domostwach, które zależą tak od ich ilości, jak i od wykonywanych przez firmę odbiorową kursów – im częstsze odbiory, tym większe koszty (liczba frakcji, na które segregujemy odpady wynika z ustawy);
3. wzrost kosztów utylizacji odpadów w Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Bielsku-Białej, gdzie trafiają wszystkie odpady z Jaworza, a które ustala Zakład Gospodarki Odpadami Spółka z o.o. w Bielsku-Białej;
4. niepoprawna segregacja odpadów – obrazowo mówiąc, jeżeli w jakiejś frakcji (np. „papierowej”) znajdują się inne odpady, ze względu na to, że ktoś podrzucił nieposegregowane śmieci albo źle posegregował, to na RIPOK-u zapłacimy cenę wyższą, analogicznie, gdybyśmy oddali odpady zmieszane;
5. wzrost wysokości tzw. „opłaty marszałkowskiej”, tj. specjalnej opłaty środowiskowej ustalonej przez ministra klimatu i środowiska, która jest swoistą karą za pozostawienie odpadów na składowisku, a nie ich ponownym wykorzystaniu w gospodarce. Opłata środowiskowa za składowanie odpadów komunalnych regularnie wzrasta – w 2024 roku wynosiła 375,25 zł/1 Mg;
6. wzrost kosztów pracy związanych z podnoszeniem pensji minimalnej. Ta dynamika nie pozostaje bez wpływu na koszty ponoszone tak przez firmę odbierającą, jak i Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych, co bezpośrednio przekłada się na cenę;
7. podwyżki cen energii i paliw, które dotyczą całą branżę śmieciową na każdym odcinku cyklu odbioru i zagospodarowywania odpadów, a także wzrastającej inflacji;
8. zaostrzenie wymagań dotyczących odpadów selektywnie zebranych – wiąże się to z koniecznością spełnienia wymogów UE co do poziomu odzysku odpadów (50%). Restrykcyjne kryteria mogą stwarzać konieczność dodatkowego podczyszczania odpadów w sortowniach oraz powodować wzrost kosztów funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, a także nakładanie na gminy kar finansowych za nieosiągnięcie określonych w prawie poziomów;
9. brak tzw. rozszerzonej odpowiedzialności producenta, chociażby za opakowania, w które wkłada się kupowane przez nas produkty, np. pasty do zębów w kartonowych pudełkach zawiniętych w folię, książki dostarczane z księgarni internetowych obwinęte folią bąbelkową i tekturą zabezpieczoną taśmą klejącą albo plastikową.

Na system gospodarowania odpadami komunalnymi w naszej gminie największy wpływ od 2020 roku ma ilość oddawanych odpadów remontowo-budowlanych oraz ich bardzo wysoki koszt utylizacji. Od 2020 roku, czyli od czasu pandemii, obserwujemy rekordowy wzrost oddawanych odpadów remontowo-budowlanych. Ponadto stawka za utylizację tego rodzaju odpadów wzrosła od 2020 roku pięciokrotnie – tj. od stawki 324,00 zł w 2020 roku do 1620,00 zł za 1 Mg (stawka za tonę w wysokości 1 620,00 zł za 1 Mg obowiązuje od maja 2023 roku). Od tego czasu ilość odpadów z tej kategorii znacząco wzrosła, co spowodowało drastyczne zwiększenie kosztów funkcjonowania kosztów całego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W 2023 roku przy zmianie stawki na 35,00 zł system się nie bilansował. Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2 706 938,84 zł, natomiast opłaty związane z obsługą systemu (tj. odbiorem i zagospodarowaniem odpadów oraz kosztami administracyjnymi) wyniosły 3 602 210,05 zł, co oznaczało dopłatę z budżetu gminy w wysokości 895 271,21 zł.

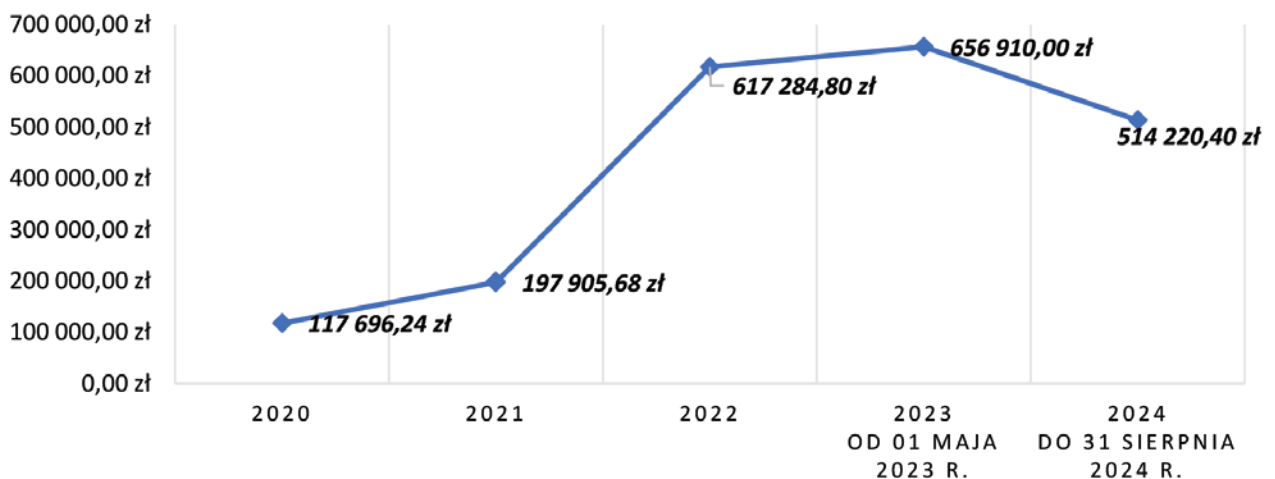
W roku 2024 roku przy niezmienionej stawce w wysokości 35,00 zł/osobę, dopłata z budżetu wyniesie prawie 2 mln zł – na co największy wpływ zarówno w 2023, jak i 2024 roku miała ilość odpadów remontowo-budowlanych do utylizacji oraz cena tego typu usługi.

Wzrost kosztów dot. utylizacji odpadów remontowo-budowlanych przedstawiają poniższe tabele:

KOSZT ZAGOSPODAROWANIA PRZEZ ZGO S.A. (MG/TONY)

KOSZT ZAGOSPODAROWANIA PRZEZ ZGO S.A.

Należy również przypomnieć że, zgodnie z ustawą o odpadach, za wytworzone odpady odpowiada ich wytwórca. W przypadku, jeśli prace remontowe lub budowlane prowadzi przedsiębiorca, to on przyczynia się do powstawania odpadów budowlanych. W takiej sytuacji to on jest wytwórcą odpadów i on ponosi za nie odpowiedzialność – chyba że umowa między inwestorem, a podmiotem, który świadczy usługę, stanowi inaczej. Jeśli umowa nie wskazuje, że wytwórcą odpadów jest inwestor, to wykonawca powinien przed rozpoczęciem robót dopełnić obowiązków określonych w ustawie. Dotyczy to usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz konserwacji i napraw.

Należy pamiętać, że od 1 stycznia 2023 roku odpady budowlane wytwarzane przez firmy budowlane powinny być podzielone na sześć frakcji i w ten sposób być składowane oraz odbierane. Są to odpady mineralne, tworzywa sztuczne, drewno, szkło, metale i gips. Warto pamiętać także o tym, że firmy, które wytwarzają odpady mają obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów budowlanych. Oznacza to, że każdy wytwórca odpadów budowlanych musi zarejestrować się w Bazie Danych o Produktach i Opakowaniach oraz Gospodarce Odpadami i realizować obowiązki ewidencyjne elektronicznie. Co zapewne powoduje, że firmy wykonujące prace remontowo-budowlane niechętnie chcą je utylizować we własnym zakresie i obowiązek utylizacji pozostawiają w gestii inwestora.

Należy pamiętać, że system gospodarki odpadami tworzymy my sami, to od nas zależy ile będziemy produkować odpadów, jak będziemy je segregować, a co za tym idzie ile będziemy za nie płacić.

Urząd Gminy Jaworze